

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 61. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izdaja vsak teden. Naročnina letno 60 Din, za izposojnino 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. tek. rač. 11.197. Telefon 3712

Za ojačenje našeg Udruženja.

Nakon svestranoga opširnog i stvarnog prosudjivanja položaja UJU, koji je nastao iz ovogodišnje glavne skupštine u Beogradu, zaključeno je sledeće:

I.

Današnje je stanje u organizaciji UJU stvoreno mimo volje većine organizovanih članova i delegata na minuloj skupštini, a ne vodeći na izvesnim važnim mestima u Udruženju dovoljno računa o svim savremenim prilikama, od kojih zavisi dobro shvaćeni interes staleža i organizacije, i posebno nemajući tamo pravoga razumevanja i pažnje prema interesima celine, te prema životu i potrebama svih delova jednako i iskreno.

II.

Povereništva Ljubljane, Zagreba i Splita žale, što se na 10. glavnoj skupštini u Beogradu nisu mogle provesti intencije u navedenom pravcu onako, kako su ih zastupala ova tri povereništva, i kako je posebno iskazano u deklaraciji zagrebačkoga Povereništva od 22. avgusta o. g., a što je odobravala i spontana većina članova, iz svih krajeva.

III.

Kod donosenja novih pravila ova povereništva su nastojala istinski, da bude omogućena saradnja sviju mišljenja i dobronamernih vidika iz svih sekcija, kao i to, da se izvodi razvoj Udruženja i po banovinama kako to zahteva potreba i prilike.

IV.

Sa zadovoljstvom konstatujemo, da je naše stanovište naišlo na opće odobravanje skupštine.

Istovremeno konstatujemo, da je sporazum o odgovori izbora nove uprave UJU, koji je bio prihvaćen od delegiranih zastupnika sviju 5 povereništava, desavuiran na skupštini od zastupništva beogradskoga povereništva. Upravo zato bio je onemogućen svaki sporazum i u izboru novoga izvršnog odbora, premda su ova tri povereništva u interesu mira u Udruženju bila spremna pristati i na taj nov izbor — i ako su ga smatrala nepotrebnim i u toj prilici nezgodnim, pa je kod kasnije poveljenih pregovora o tomu svaki predlog sa strane ovih povereništva bio, od druge strane a limine odbijen, tako, te je predložena lista bila diktirana od samo jednoga povereništva.

Naročito naglašavamo, da ova tri povereništva nisu pri tomu činila nikakvih posebnih ličnih pitanja, dok, naprotiv, druga strana u tomu nije popustila ni u jednome licu.

Tako je došlo do situacije, da je ovaj izbor prvi put u Udruženju izveden s naglasavanjem, i to u odsutnosti velike većine de-

legata iz različitih krajeva, a bez ikakva učesća triju povereništava, koja su pred izborom oficijelno izjavila na skupštini, da pod takim uslovima neće učestovati u izboru, pošto je navedenom intrasigentnošću druge strane bio potpuno onemogućen svaki sporazum, a neodmerenim ponašanjem nekih elemenata, usled toga, unesena nepotrebna i po naš staleški ugled štetna zabuna i netrpeljivost.

Van sumnje je, da za današnje teško stanje u Udruženju nosi i odgovornost ona strana, koja je to stanje stvorila, a kod čega se mora naglasiti, kao prirodna posledica, da je tako primljena uprava slaba i bez potrebna autoriteta u poslovima Udruženja.

V.

U današnjim prilikama, gde je učiteljstvo i škola pred rešavanjem važnih aktualnih pitanja, smatramo, da je Udruženju potrebna upravo sada jaka i homogena uprava najaktivnijih prosvetnih radnika, uz koje će biti čitav učiteljski stalež, a koji će davati punu garanciju za vođenje Udruženja obzirom na prosvetne i staleške interese u čitavoj zemlji jednako.

S toga razloga smatramo neophodnim, da se hitno urede prilike u Udruženju u sledećem pravcu, ne želeći ni ukoliko tangirati dobru volju i ličnu vrednost pojedinaca u upravi:

1. Nova uprava, koja je na skupštini izabrana na gorenavedeni način, ima značaj poslovne uprave do potvrde novih pravila, koju potvrdu nova uprava što prije da ishodi u interesu sredjenja prilika u Udruženju.

2. Pošto ova uprava nema potrebnoga oslona u svim delovima staleža i organizacije, kao ni nužnoga autoriteta u javnosti, smatramo neophodnim za ojačanje toga

ugleda, da svi poverenici udju odmah u izvršni odbor Udruženja i da ta uprava deluje u svim poslovima i pitanjima organizacije, u redovitim mesečnim sednicama.

3. Da se ojača autoritet organizacije i putem staleške štampe, i da se pokaže da je list objektivni i informativni organ celokupnoga članstva i za sve delove jednakopravno, smatramo nemogućim, da glavni urednik lista i aktivni predsednik jedne sekcije bude jedno te isto lice. Zato, da gore imenovani forum uprave (s poverenicima), odnosno glavni odbor, preuredi što pre to pitanje i popuni uredništvo novim, neutralnim licima.

4. Ovu svu reorganizaciju treba izvesti odmah, da na taj način ojačana uprava bude u stalnom kontaktu pred merodavnim faktorma kao predstavnik čitavoga u UJU organizovanoga učiteljstva i celoga staleža, kako bi naročito u rešavanju materijalnoga našega pitanja, kao i drugih školskih i staleških potreba, ta uprava imala i puni ugled.

5. Obzirom na opću želju članstva za konačnim sredjenjem prilika u UJU mandat ove uprave ne može ni u komu slučaju da traje dalje od prve naredne skupštine UJU, koja treba da se održi u Splitu, kako je to i na redu.

Septembra 1930.

Za Povereništvo UJU Ljubljana:
Andrej Skulj. Josip Kobal. Ivan Dimnik.

Za Povereništvo UJU Split:
Petar Grego. Bonifacij Kalebic. Ilija Kutlača.

Za Povereništvo UJU Zagreb:
Jovan Milojević. Krajačić Ljudevit, Jelisava Vavra.

Delo učiteljstva za procvit kmetsko in gospodinjstvo nadaljevalnega šolstva.

DELOVNO OBCESTVO KMETSKO-NADALJEVALNIH ŠOL.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine Ljubljana.

III. No. 15.176.

Ljubljana, dne 19. septembra 1930.

VABILO.

V smislu Pravilnika za kmetsko-nadaljevalne šole § 13., 23 vabim vse gg. voditelje kmetsko-nadaljevalnih šol Dravske banovine k delovnemu občestvu, ki bo dne 3. in 4. oktobra 1930. v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Spored:

Petek, dne 3. oktobra: Ob 11. uri: Otvoritev, pregledno poročilo o organizaciji

in delovanju kmetsko-nadaljevalnih šol v šolskem letu 1929/30, ter razgovor o poročilu. Poročal bo g. Krošl Jože. Po poročilu vodstvo po razstavi.

Ob 14. uri: Pospeševanje živinoreje pot kmetsko-nadaljevalnih šol.

Ob 15. do 18. ure: Poročila gg. voditeljev o delovanju na posameznih kmetsko-nadaljevalnih šolah.

Sobota, dne 4. oktobra. Ob 8. uri: Kako zbira učitelj gradivo v domačem kraju za pouk na krajevni kmetsko-nadaljevalni šoli. Govorijo g. Gosak Josip, vodja kmetsko-nadaljevalne šole Teharje. Koreferent g. Žukovec Franc, vodja kmetsko-nadaljevalne šole Šmihel pri Novem mestu.

Ob 9. uri: Poslovanje in pravilnik za kmetsko-nadaljevalne šole. Poroča g. Krošl Jože.

Od 10. do 12. ure: Poročila gg. voditeljev.

Ob 14. uri: Razgovor o metodi. Vodi g. Zagar Stanko, vodja kmetsko-nadaljevalne šole Dobrava pri Kropi.

Ob 15. do 17. ure: Predlogi. Volitev zastopnikov. Zaključna beseda.

Delovno občestvo je obvezno za vse voditelje kmetsko-nadaljevalnih šol.

Z delovnim občestvom bo združena razstava učil in učnih pripomočkov za kmetsko-nadaljevalne šole, ki je namenjena samo udeležencem delovnega občestva. Razstava bo nazorno pokazala, katera učila si more izgotoviti voditelj sam ter katera tu in ino zemska učila so najprikladnejša za njegovo šolo. Da bo razstava kolikor mogoče praktična in da bo prirojena našim domačim razmeram, zato vabim vse gg. voditelje, da vsaj do 29. septembra uradno vpošljejo na kmetski oddelek banske uprave v Ljubljani: 1. učila, ki so jih sami, oziroma z učenci kmetsko-nadaljevalne šole, izgotovili; 2. učila, ki si jih je šola nabavila in ki so se izkazala kot dobra; 3. učne pripomočke (knjige), ki zelo koristijo učitelju pri pripravi na pouk. Na vsakem učilu bodi pritrjen listič z označbo kraja in event. drugimi pripombami.

Važnejše samostojne predloge glede organizacije, oziroma pouka na kmetsko-nadaljevalnih šolah je poslati kmetskemu oddelku banske uprave vsaj do 26. septembra 1930.

Gg. voditelji, ki ne reflektirajo na skupno stanovanje, oziroma prehrano naj to do 26. septembra sporočijo kmetskemu oddelku banske uprave v Ljubljani, kjer dobijo sploh vsa nadaljnja pojasnila.

DELOVNO OBCESTVO ZA UČITELJICE GOSPODINJSKO-NADALJEVALNIH ŠOL

se vrši dne 6. in 7. oktobra 1930. v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev s sledečim

Sporedom:

Ponedeljek, dne 6. oktobra. Ob 11. uri: Otvoritev, pregledno poročilo o organizaciji in delovanju gospodinjstvo-nadaljevalnih šol v šolskem letu 1929/30, ter razgovor o poročilu. Poročal bo g. Jože Krošl. Po poročilu vodstvo po razstavi.

Ob 14. uri: Kako damo in ohranimo gospodinjstvo nadaljevalni šoli kmetski značaj.

Ob 15. do 18. ure: Poročila voditeljic o delovanju na posameznih gospodinjstvo-nadaljevalnih šolah.

Torek, dne 7. oktobra. Ob 8. uri: Kako je na gospodinjstvo-nadaljevalnih šolah — teorijo tesno združiti s prakso, da tvori pouk celoto in ostane zanimiv. Govori ga. Ana Mešček, voditeljica gospodinjstvo-nadaljevalne šole Krčevina pri Mariboru.

Ob 9. uri: Poslovanje in pravilnik za gospodinjstvo-nadaljevalne šole. Poroča gosp. Krošl Jože.

Tovarišice, tovariši! Došla je doba za nabiranje naročnikov za „Naš rod“. Poprimite tudi letos z vsem elanom, da dosežemo častno število, kakor lani.

LISTEK.

Še izza našega kongresa.

Prav za prav se je to zgodilo pred kongresom.

Se dokaj težka ladja nas je potegnila v dobri uri po Donavi v raztegnjeno Pančevo. Utrujeni od vročine in razgledovanja smo posedli pred pravoslavno cerkvijo v senco konstanjev in čakali vratarja, da nam razkaže pravoslavno hišo božjo.

Pred nami se podi kup otrok ob nogometu. Kar z glavo butajo v žogo, da je odskakovala visoko v zrak. Tovariš mi pravi, da to ni baš lahka reč!

Gledamo, gledamo te male sportnike pred seboj... in čakamo, čakamo...

Pa jim le voščim besedo:

— Ej slišite, gotovo ste šolarji. Pa da, nekaj da vas vprašam. Kaj, kdo ve in pozna Maribor. Na primer: v kateri banovini leži Maribor, Celje ali Ljubljana, kaj mislite? Da, da, Maribor pa Celje?...

Pa se nikdo prav ne zveni za vprašanje. Kar naprej brcajo svojo žogo, z glavo kakor obsedeni... Pač samo eden nas fiksira od strani poleg ograje.

— No, no, ti pa gotovo veš, kaj ne? — vprašam največjega v družbi, pa mi drugi povedo, da obiskuje že pančevsko meščansko šolo. Mislim si pač, da bo ta gotovo ugañil, kako ne...

No, pa je odgovoril kar tako brez premisleka, spontano:

— Ej, pa znate gospodine, pa mi u gradjanskoi školi ne učimo o banovinama, već o Evropi i Aziji! Pa da!...

Kar vsi bruhemo v smeh brez kraja in si mislimo:

— Ej, brate naš, baš si dobro pogodio! Vrlo dobro!...

Pa pravijo, da se naši fantje dobro ne odrežejo! Živeli naši mladi Pančevčani! Na svidenje še kdaj! — Až. —

ALBERT ŽERJAV:

Starši proti slikam.

(Povodom Fleretove »Naše prve knjige«.)

V elementarnem razredu sredi septembra. Ze nekam bolj s sigurnimi koraki se gibljejo naši mali po hodnikih in se mešajo med velike ter tako sklepajo svoja prva poznanstva s tovariši na šoli. Vesel sem, če gledam to pisano tovarišijo med odmori na dvorišču, kako se podi, smeji in raste v veselju ves dan, vse dni...

Po dobrem tednu sem že kazal mojim malim slike iz Fleretove začetnice in v par uricah smo dodobra spoznali vso družino: Ivetka in Anico, pa njune starše in zvestega Belčeta pri hiši. Kaj kmalu smo seve morali naročiti Fleretove slikanice. Vsak dan smo nestrpno čakali pošte. No... pa smo v ponedeljek vendarle odprli paket in moji mali so kar skočili s klopi in segli po knjigah na mizi. Da bi ji le videli!

Seveda, kdo bi se jezil! Ves dopoldan: obračanje listov, kazanje slik in smešnih prizorov, prisvajanje slik in črk, zavijanje knjig, številna povpraševanja o tem in

onem... No da, kdo bi se jezil tej radovednosti! Vsakega je spravila knjiga do besede in to je prav.

Moram reči, da so sprejeli otroci svojo prvo knjigo prav lepo in z nemalim veseljem. Res, prvo knjigo v svojem življenju! Da bi le ostalo to veselje!

Pa starši, ki so šele denar za njo?

Opoldne povem deci, da pokažejo knjigo vsem domačim pri hiši. Naj še odrasli spoznajo našo začetnico!

Naslednji dan seveda razgovori in poročila učencev o prvi knjigi. Prav živa anketa z najmlajšimi vso uro dopoldne. — — —

Da, prav različna tolmačenja o Fleretovi knjigi. V splošno se jo pregledali vsi domači in deloma tudi prečitali tekst v drugem delu. Pa so rekli tudi starši kako besedo o knjigi in moji mali vse ujamejo na svoje tanko uho...

Resnično, prav nič se ne čudimo poudarku odraslih, da knjiga ni poceni in da je res malo težko najti v viničarski koči nad klanecm skoro kar dva kovača za šolski abecednik, ko ljudje včasih ne zmorejo niti za sol. Tudi ta očitek naj nas nikar ne preseneti, da pogrešajo starši v Fleretovi knjigi nekdanj tak lepo in čedno zasukanih pismenk, kakršnih najdeš vse polno po starih abecednikih. Skoro sam tisk brez vzornega rokopa! Vidite, vse to naj nas ne odvrača od moderne Fleretove knjige. Torej ne bodimo malenkostni.

Toda stvar je druga! Naši ljudje mislijo in pravijo, da je v Fleretovi knjigi preveč slik in da se učenci ne bodo iz slik kdo ve kaj posebnega naučili. Se vedno mislijo, da se otrok ob slikah in s slikami samo »flet« kano igračka in da s slikami v šoli tra-

timo čas in resno voljo naših malih. Nemara še ne vedo, da je gledanje in obračanje slik in podobice vedno aktivno duševno delo otroka na tej stopnji razvoja! Vem, nekdanji abecedniki so kar skoparili s slikami, komaj da je kje kaka drobna ilustracija ušla v knjigo in se strahoma stisnila med natrpan tekst v knjigi. Da, da, naši starši pač ne privoščijo otroku dovolj slik, to vemo vsi. Pa tudi risanje otrok jim ni bog ve kako pri srcu, češ: čekarije, zamuda časa in potrata papirja! Poglejte, naši starši poznajo najrazličnejše »nemoralne slike« in jih skrivajo še dokaj spretno pred deco. Treba bi pa seve bilo, da bi ljudje spoznali tudi tako zvane »moralne« slike in jih tudi privoščili našemu široko radovednemu otroku ob vsaki priliki. Kaj ne, malo huda obtožba je pač dejstvo, da se naš kmetski otrok vse pre malo igra v svoji mladosti in da bi moral v šoli že kar pozabiti na igro! Zdi se mi, da bi ne bili ravno proti, ko bi mogli že kar deco napotiti v strelske jarke. Da, da, privoščimo naši deci kup peska in kamenčkov, pa okroglolično punčko iz porcelana ali cunj, in pa mnogo, mnogo lepih slik, saj je še vedno kaj časa in prilike, da zrastejo iz naših ne bogljenčkov še veliki, pametni in močroštni ljudje kakršni smo pač mi, ki hočemo, morda nevede pozabiti na svojo prvo mladost ali pa jo celo uničiti drugim, kar je še najhujše! Ali si sploh še morete misliti človeka brez mladosti in otroškega ognja? Ljudje božji, ne pozabite na deco svojo in na slike, ki jih ima tako rada, rada!...

Mojster Gaspari, daj in še kdaj po tegni s svojim čudodelnim čopičem po praznih straneh naših knjig, ki še pridejo, izidejo. Naša mladina je spoznala svojega pravega mojstra!...

Vse tov. opozarjamo na navodila za nabiranje naročnikov za „Naš rod“ in „Mladinsko Matico“!

Od 10. do 12. ure: Poročila voditeljic.
Od 14. do 16. ure: Predlogi.

Za razstavo in predloge so merodajne iste smernice, kakor za razstavo učil kmetško-nadaljevalnih šol.

Za bana pomočnik:
Dr. Otmar Pirkmajer, s. r.

GOSPODARSKO ZADRUŽNI TEČAJ BELOKRANJSKEGA UČITELJSTVA V KRIZEVCIH.

Gospodarska kriza, to neizogibno zlo sodobnega gospodarskega sistema in neposredni vzrok kulturnega, moralnega in socialnega kaosa, je poklicala tudi one faktorje, ki jim je izročeno kulturno in prosvetno delo med narodom, da vedno bolj in bolj posegajo v njega gospodarski tok. Če se v življenju prerado pozablja na važnost gospodarstva in njega fundamentalnega značaja v družabnem kulturnem in moralnem razvoju, pa prav gotovo ne more v takih zgodovinskih razdobjih nobeno kulturno, prosvetno, najmanj pa šolsko reformno delo preko njega.

Učitelj, kakor tudi vsak kulturni delavec ne more doumeti, brez dobrega poznanja materialnih življenjskih odnošajev, proizvodnje in porazdeljevanja dobrin, skratka gospodarske konstelacije naroda, njegovih kulturnih razmer in potreb. Brez poznanja tega pa ni v stanju sistematično in uspešno vršiti svojo nalogo niti v šoli, niti izven šole, da ne omenim nadaljevalnega šolstva.

Da zadosti učiteljstvo tej potrebi, so se vršili v toku letošnjih poletnih v vsej kraljevini gospodarski tečaji za njegovo nadaljnjo gospodarsko izobrazbo. Med drugimi je tudi Savska banovina organizirala za svoje učitelje.

„Mladinska Matica“ in „Naš rod“.

Nekateri tovariši so se obrnili na upravo obeh mladinskih podjetij z raznimi nasveti. Nasvetovali so nekateri, da je najpraktičnejše pošiljati nabrani denar le mesečno na upravo, čeprav nekateri otroci plačajo naročnino za vse ali za več mesecev naprej. Tem odgovorjamo:

1. Uprava je to nasetovala, ker je v njenem interesu, da zbere nabrani denar v svoji blagajni in ga plodovito naloži v hranilnici, dočim bi sicer ležal denar po šolskih miznicah.

2. Upravi se je zdelo umestno, da poverjeniki takoj vpošljejo vse denar; to pa v interesu poverjenikov samih, da nimajo z njimi nikakih skrbi ali neprilic. — Razume se, da smejo poverjeniki pošiljanje urediti po lastni uvidenosti in pošiljati oni znesek, ki odgovarja številu naročnikov — tudi mesečno. S tem se tudi naročanje res poenostavi. Zato nima uprava principiolo ničesar proti takemu naročevanju.

Ker so pa tudi možni slučaj, da posamezni poverjeniki odpošljejo ves nabrani denar upravi, smo se morali pri formuliranih položnicah ozirati tudi nanje.

Od par strani je uprava prejela tudi po-

teljstvo tak tečaj na srednji gospodarski šoli v Križevcih pod vodstvom direktorja Dr. Mohačka.

Na iniciativo in po zaslugi BUD je bilo sprejetih v tečaj 10 učiteljev in 1 učiteljica iz Belokrajine.

Kraj sam je bil v polni meri posrečen. Naj omenim, da je srednja gospodarska šola v Križevcih zibelka današnje gospodarsko-šumarske fakultete v Zagrebu. Na zavodu samem se nahaja bakteriološki in serološki zavod ter selekcijska postaja. V neposredni bližini zavoda pa je internat z nižjo gospodarsko šolo, kjer so imeli tečajniki brezplačno hrano in stanovanje. Internat razpolaga z lepim kompleksom zemljišča, kjer so zastopane vse panoge poljedelstva.

Po zaslugi in neumornem prizadevanju predavateljev so dobili tečajniki v tem kratkem času vpogled v vse panoge kmetijske proizvodnje, od poljedelstva, sadjarstva in vinogradništva pa do živinoreje in mlekarstva. Poleg kmetijskega produkcijskega procesa pa so dobili tečajniki temeljitejša znanja iz zadrugištva, ki je bil glavni predmet tečaja. Teorijo zadrugištva je predaval Dr. Kajnik iz Zagreba. Zadrugno knjigovodstvo pa je vodil ing. Kovačević.

Teoretični in praktični del tečaja pa so izpopolnile ekskurzije na državno posestvo v Božakovino, fakultetno gospodarstvo v Maksimiru itd. Ob zaključku tečaja pa je banovina podarila vsem udeležencem literaturo v obliki brošur in knjig gospodarskega značaja. Tako je banovina brezplačno preskrbel sredstva za nadaljnje gospodarsko izpopolnjevanje tečajnikov. Njih praktično delo pa naj pokaže plodove tečaja v tem, morda najbolj siromašnem in gospodarsko najbolj zaostalem delu zemlje. Mj.

misleke glede zvišanja naročnine na mesečnih 250 Din, češ, da to nasprotuje a) sklepu letošnje delegacije in b) da rodi tako visoka naročnina pomisleke, ali bo mogoče vzdržati število naročnikov na doseženi višini.

Sklep delegacije ni striktno naložil upravi določiti naročnino na 2 Din, ampak je samo izrazil to željo, ki naj se, če le možno upošteva.

Uprava pa ne sme riskirati deficita na podlagi tako nizke naročnine toliko časa, dokler ne izhaja iz števila naročnikov z vsoto gotovosti, da je vsaka izguba izključena.

Kar se pa tiče bojazni, da se bo število naročnikov znižalo, opozarjamo cenjene poverjenike(ice) le na to dejstvo, da se naročnina faktično ni nič zvišala od lanskega leta. Kar je bilo mogoče lansko leto, more biti pri dobri volji tudi letos. »Mladinska Matica« niti najmanj ne dvomi, da bo ostala učiteljska poštvenost na isti višini, kakor doslej. Nasprotno gotovi smo, da dobimo letos v naše vrste še celo vrsto tudi tistih šol, ki so stale ob strani. In takih je v naši banovini še preko 200.

Uprava »Našega roda« in »Mladinske Matice«.

Tečaj za učitelje defektne dece, slabonadarnjene gluho-neme in slepe.

Prosvetni minister je izdal naredbo, s katero razpisuje natečaj za učitelje za defektne deco. Sprejetih je 51 kandidatov, ki morejo biti učitelji in učiteljice vseh banovin. Sprejetih je iz poedinih banovin sledeče število: Iz vardske 5, vrbarske 1, dravske 8, drinske 3, dunavske 8, zetske 2, moravske 8, primorske 5, savske 9 in iz Beograda 2. Iz Jagodine je sprejet tudi naš tov. Zvonko Ermenc, Moravska banovina. Tečaj je stavljen na zelo široko osnovo in obsega načrt za delo za slepe, gluho-neme in slabonadarnjene otroke. Vodja tečaja je dr. Marko Krstić, ravnatelj moškega učiteljskega v Beogradu. Na tečaju bodo predavali najboljši strokovnjaki, predavanja se prične 8. oktobra na moškem učiteljskem in bodo trajala do 1. julija. Takrat bodo morali polagati kandidati strokovni diplomski izpit, in sicer iz enega glavnega predmeta (slabonadarnjenost, sipo-ta, gluho-nemost) in enega stranskega predmeta.

Tečaj je osnovan na osnovi čl. 162. zakona o narodnih šolah in so prešla razpis vsa upravitelstva za učitelje, ki se hočejo posvetiti pouku in vzgoji gluho-neme, slepe in duševno zaostale dece.

Za tečaj se je javilo veliko število kandidatov, tako da niso mogli biti vsi sprejeti. Iz Dravske banovine so bili sprejeti: Gabrijel Janežič iz Škofje Loke, Andrej Stele iz Ljubljane, Vladimir Erat in Vladimir Korbar iz Maribora, Janez Perenič iz Vodice, Josip Stopar iz Petrovca v Prekmurju, Antonija Pungartnik iz Sv. Ilje pri Slovenjgradu in Marija Polak s Ponikve.

Udeleženci tečaja, ki se bo vršil na moškem učiteljskem v Beogradu, bodo za časa posejanja tečaja prejemali vse svoje redne

učiteljske prejemke po službenem kraju ter morajo šolski upravitelji vnesti prejemke v plačilni list ter skrbeti za redno nakazovanje na podlagi pooblastila.

Posebna strokovna komisija bo razdelila kandidate na posamezne stroke. Vsak kandidat se bo moral posvetiti eni stroki kot glavni, drugi pa kot postranski.

Stroke se dele na pouk gluho-nemih, slepih in duševno zaostalih.

Vsak kandidat se mora obvezati, da bo redno posejal tečaj, sicer bodo med tečajem odpušteni, da bo polagal ob zaključku tečaja strokovni, diplomski izpit ter da bo najmanj pet let služboval v svoji stroki v kraju in zavodu, ki ga bo določilo ministrstvo prosvete.

Tečaj bo pričel 8. oktobra. Banska uprava mora kandidate takoj razrešiti dosedanje službe in jih napotiti v Beograd, kjer se morajo javiti ob 8. uri dne 8. oktobra pri rektorju tečaja na moškem učiteljskem v Beogradu. (Bulevar Oslobođenja, prej Šumadijska ulica).

Tečajnikom svetujemo, da si oskrbe legitimacije svojega društva, da so člani UJU ter se za prvo silo obrnejo v »Djački dom UJU« (Kralja Milutina 66), kjer dobe čisto in ceno prenočišče. V ostalem jim bo šel na roko referent za defektne deco v ministrstvu prosvete tov. Anton Skala.

Na podlagi odloka ministra prosvete bodo otvorjene v Zagrebu, Novem Sadu, Subotici, Velikem Bečkereku, Veliki Kikindi in Beogradu nove pomožne šole za duševno zaostalo deco. Oddelki bodo odprti še letos.

Pevke in pevci! Ponovno Vas prosim, da prinesete k prihodnjemu pevkemu tečaju vse note, katere ste si izposodili pri zboru. Takoj ob pričetku tečaja mi mora vsak navesti imena skladb, ki si jih je izposodil. Tovariši in tovarišice zavedajte se svoje dolžnosti!

Rupnik.

Obleke kemično čist, barva, pliša in lika tovarna JOS. REICH.

Naša gospodarska organizacija.

— Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za 220. in 221. smrti slučaj (Anton Lenarčič, Novo mesto in Pavla Zabovnik, St. Pavel pri Prebolu) za znesek 11 Din, zakonski pari 21 Din. Zamudnikom sem k temu znesku prištel še zaostanek iz prejšnjih mesecev. Prosim, nakažite takoj! — Zadnji dve posmrtnini sta znašali 25.000 Din. — U. S. ima 2500 članov.

Osebnne zadeve.

— i Stalnost po § 71. zakona o narodnih šolah je priznana začasnim učiteljem(ici): Iskra Zori iz Trbovelj; Godec Alojziji iz Vel. Doline; Gorjanc Mariji iz Sv. Barbare; Globokar Ivanu iz Stične; Ščurec Angeli iz Bleda; Klun Francu iz Zgorja ob Savi; Kiferle Danici iz Brusnice; Zupančič Dragotinu iz St. Vida nad Valdekom; Prelog Avgustu iz Dornove; Novak Ani iz Zavrca; Skuber Katarini iz Mežice; Jovčič Bruni pri Sv. Miklavžu; Šlibar Tereziji iz Bleda; Stopar Josipu iz Pertoče; Bajde Viktorju iz Luc; Strukelj Zofiji iz Preddvora; Hari Denešu iz Tišine; Ravbar Frideriki iz Domanjševcev in Gruden Danici iz Sv. Križa pri Ljutomeru; Vreže Juriju iz Šostanja; Ambrož Martinu iz Vitanja; Japelj Pavlu iz Vrhnike; Konečnik Cirilu iz Radvanj; Rooss Korneliji iz Senčurja; Doma-Belović Jolandi iz Kadmožan-
cev.

— i Imenovanja na meščanskih šolah. Na meščanskih šolah v Dravski banovini so bile izvršene naslednje premestitve učiteljstva: Na Jesenice Puhr Dragotin; v Krško Medved Stane; v Ljutomer Lindtner Alfonz; v Mežico Domnik Drago, Stanič-Koželj Olga; v Ormož Černut Janko; na Rakek Klinar Terezija; v Ribnico Rott Gotard, Slapšak Ana, Slapšak Dora; k Sv. Lenartu v Slov. goricah Verovšek Marija; v Šostanj Theuerschuh Ivan; v Trbovlje Škerjanec Metod, Brandstetter Marejta, Erbežnik Jožica; na Vič Pezhan Milena, Černivec Katarina, Jankovič Bratislav; v St. Vid nad Ljubljano Vanič Ladislav, Korenc Henrik, Hvala Just; v Vojnik Konečnik Milena; v Zgornjo Šiško Prekuh Jožica; v Novo mesto Štrbenk Karel; v Senovo Christof Dragotin, Albert Zlata; v Brežice Polaćek Dragica; v Trzin Oman Oton; v Slovenjgradec Jenko Alojz; v Dol. Lendavo za začasnega ravnatelja Dobernik Simon. — V službovanje meščanskim šolam so dodeljeni: Zupan Marija iz Sarajeva na I. dekliško meščansko šolo v Celju, Verbič Ivan iz Krškega na I. deško meščansko šolo v Ljubljani, Tavčar Marija iz Krškega na I. deško meščansko šolo v Ljubljani, Stancar Antonija iz Zgornje Šiške na I. dekliško meščansko šolo v Ljubljani, Serajnik Marija iz Celja na I. dekliško meščansko šolo v Mariboru, Kromar Julija iz Brežice na I. dekliško meščansko šolo v Mariboru, Trost Janko za ravnatelja v Ribnici, Novak Marija iz I. dekliške meščanske šole v Ljubljani v Zgornjo Šiško, Mervič Anton iz Ribnice za ravnatelja v Novo mesto, Goršek Josip iz Mežice za ravnatelja v Senovo, Zupančič Ana za ravnateljico dekliške meščanske šole v Celju, Vauda Milan iz Ptuja v Vojnik.

Splošne vesti.

— Prihodnja številka »Učiteljskega Tovariša« izide že v sredo ter prosimo društva in dopisnike, da pravočasno pošljejo dopise.

— Opozarjamo na današnje vabilo delovnega občestva kmetjsko in gospodinjstvo nadaljevalnih šol, ki smo ga naknadno prejeli od kraljeve banske uprave.

— Prvo poslovno leto za Učiteljsko gospodarsko poslovno konča 31. decembra 1930. — UGP bo tedaj začela pošiljati provizijo naročnikom šole po letnem sklepu, in to od poravnanih računov in od one vsote, za katere je UGP sama prejela provizijo.

— Zakon o kmetijskih šolah. V ministertvu za kmetijstvo so končali delo na zakonskem predlogu o kmetijskih šolah. Zakonski predlog so poslali vsem kmetijskim šolam in kmetijskim ustanovam, da izrazijo o njem svoje mnenje.

— Zasebne šole ne smejo pobirati šolnine. Po uradnih poročilih kraljevskih banskih uprav, zahtevajo privatne šole v kraljevini plačilo šolnine od staršev učencev, kar je očitno v nasprotju s § 4. in 164. zakona o narodnih šolah. Zaradi tega je odredil minister prosvete, da morajo vse privatne šole takoj ukiniti plačevanje šolnine v katerikoli obliki. Načelniki prosvetnih oddelkov in šolske uprave morajo o tem takoj obvestiti starše učencev. Izvzete so samo privatne šole za defektne deco.

— Učiteljski Sokoli. Na župnem prednjem tečaju šolske župe Ljubljana, ki se je vršil v Narodnem domu od 15. do 27. septembra t. l., je med drugimi obiskovalo in dovršilo z uspehom, teoretično-praktičen župni prednjaški tečaj, tudi 6 bratov-učiteljev in 4 sestre-učiteljice: Eržen France, učitelj v Banjaloki pri Kočevju, Kovič Minka, učiteljica v Moravčah, Kutin Beta, abiturijentka, Merhar Milan, učitelj v Moravčah, Pizzulin Rudolf, učitelj v Velikih Laščah, Poročat Marica, učiteljica v Kamniku, Remškar France, učitelj v Preserjah, Tauffer Venčeslav, učitelj v Litiji, Vaksel Mira, učiteljica telovadbe v Ljubljani, Vidmar Miro, učitelj na Škrilju.

— Predložitev prijav po upokojevcih za prejemanje draginskih doklad. Da se kontrolira pravica, prejemati draginske doklade, morajo po členu 141. pravilnika za delo

računovodstvenih oddelkov finančnih direktorij predložiti vsi upokojevcji odseku za računovodstvo vsako leto v začetku meseca oktobra predpisane prijave za prejemanje draginske doklade. Za otroke, stare preko 16 let, ki se redno šolajo, se morajo priložiti prijavam tudi potrdila šole o rednem šolanju. Vsled tega se vsi v Ljubljani bivajoči upokojevcji obveščajo, da dobe predpisane tiskovine za prijavo pri odseku za računovodstvo, referatu za civilne in vojaške mirovine, Krekov trg, pritličje, soba št. 6 v času od 1. do 10. oktobra 1930., kjer naj se vsi upokojevcji osebno, toda le v tem času, zglase. Izven Ljubljane bivajočim upokojevcem se bodo dostavile prijave po pošti. Pravilno izpolnjevanje in po dveh aktivnih ali upokojenih državljanov uradnih potrjenih prijave se morajo takoj vrniti temu odseku. Upokojevcem, ki se ne bodo odzvali temu pozivu, se bodo ustavilo izplačevanje draginske doklade. Pri tej priliki se vsi upokojevcji ponovno opozarjajo, naj v bodoče vsako spremembo bivališča javijo najpozneje do 10. vsakega meseca. — Dravska finančna direkcija — odsek za računovodstvo.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČEV TRG ŠTEV. 3.
Izdelovanje ročnih in strojnih vezanin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

— Hvaležnost odličnega učenca. Podpisani je prejel od slikarskega umetnika prof. M. Sternena (nekdanjega učenca na krški meščanski šoli) kot odgovor na pismo čestitko k 60letnici sledeče vrstice: »Sprejmite mojo najvdanejšo zahvalo za čestitko. Spominjati šolanja pri Vas in pobuda, ki ste mi jo Vi gospod ravnatelj dali za nadaljnje študije so mi sveti, ker ste mi pokazali pot v svet. — Zato se Vam gospod ravnatelj še enkrat za vse najiskrenejše zahvaljujem. — Josip Bezljaj.

— Članom učiteljskega društva za mariborski šolski okraj! Kakor ste čitali v prejšnji številki »Učit. Tovariša«, imamo v soboto 11. t. m. ob pol 10. uri predpoludne v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru občni zbor, pri katerem položijo račun svojega dela vsi društveni funkcionarji in pretehtamo tudi teže sodelovanja vseh ostalih članov. Pridite točno, da čimprej izvršimo občni zbor, po katerem se imamo v razgovoru pohvaliti, v še večji meri pa medsebojno potožiti o raznih v počitnicah in še danes neresenih vprašanjih, zlasti o pripadajoči nam stanarini, kurivu itd. Zato pridite točno in polnoštevilno — za marsikatero bomo marsikaj novega! Ne pozabite zravnati zaostale članarine! Disciplina — povsod, pri sebi — in drugod! — Predsednik.

— MLADINSKA MATICA. Na mnoga vprašanja cenj. poverjenikov zaradi položnic za nakazilo denarja, prosimo, da počakajo dotle, da jim pošljemo navodila in položnice. Zbiranje naj se nadaljuje, denar pa nakaže takoj po prejemu položnic. Zamuda je povzročena po poštni hranilnici, ki nam ni mogel staviti tako veliko število položnic z novim računom pravočasno na razpolago.

— Razprava o novih učnih načrtih. Glavni prosvetni svet v Beogradu je začel z rednimi sejami. Razpravljali bo o učnem načrtu za srednje šole, ko bo ta gotov pa o učnem načrtu za osnovne šole in končno za učiteljske.

Naš pravi domači izdelek!

— § 166. zakona o narodnih šolah. Tovariši(ice), ki so bili sprejeti iz kontraktualne v državno službo, naj prosijo ministrstvo prosvete za vštete kontraktualne službe v službeno dobo za napredovanje v osnovni in položajni plači. Prošnje je predložiti v dveh izvodih (A+B) in jima priložiti izvod iz »Usl. lista«, dekret o sprejemu v državno službo in potrdilo o času kontraktualnega službovanja, če ni to označeno že v dekretu o sprejemu v državno službo.

— § Kolkovanje prošelj za položajno plačo glasom razpisa ministrstva prosvete O. N. br. 81.897 z dne 31. marca 1930. glej Ročni katalog 1930/31. na str. 79. predzadnji odstavek.

— § Označba prošelj in prilog glasom razpisa prosvetnega oddelka IV. Štev. 1092/29 — glej Ročni katalog na strani 80. prvi odstavek in na str. 39.

— § Pošiljanje vlog (poročila) glasom razpisa O. N. br. 39.405/28 in IV. štev. 5322/30. glej Ročni katalog str. 39.

— § Stalnost v državni službi priznava ministrstvo prosvete učiteljem po § 71. zakona o narodnih šolah in vrtnaricam po § 73. istega zakona z dnevom usposobljenostnega izpita in ne z dnevom, ki sledi izpitu.

Oprimate se vsi dela in pošljite pravočasno naročilo za „NAŠ ROD“.